

Sygn. akt II KK 439/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 lutego 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący)

SSN Barbara Skoczowska (sprawozdawca)

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

Protokolant Anna Janczak

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,
w dniu 23 lutego 2022 r.

w sprawie **M. K.**,

ukaranej za popełnienie wykroczenia z art. 119 § 1 k.w.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego, na niekorzyść ukaranej,

od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 18 czerwca 2021 r.,

sygn. akt X Ka [...],

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w W.,

z dnia 30 września 2020 r., sygn. akt XIV K [...],

**uchyła zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w W. i przekazuje
sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w W. wyrokiem z dnia 30 września 2020 r., sygn. akt XIV K (...), uznał M. K. za winną tego, że:

„w okresie od dnia 16 lutego 2015 r. do dnia 23 sierpnia 2016 r., w bliżej nieustalonym miejscu na terenie W. dokonała przywłaszczenia mienia w postaci telefonów marki A. [...] nr imei (...), imei (...) i nr imei (...), o wartości 3626 zł każdy, telefonu komórkowego marki S. [...] nr imei (...) o wartości 1338 zł, telefonu komórkowego marki S. [X.] nr imei (...) o wartości 2814 zł, oraz laptopa marki H. [...] nr imei (...) o wartości 1953 zł, czym spowodowano straty na szkodę T. Spółka prawa holenderskiego”,

tj. czynu z art. 284 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k., za który wymierzył oskarżonej karę roku pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres roku próby.

Apelację od wyroku Sądu I instancji złożył obrońca oskarżonej, zaskarżając go w całości i zarzucając: obrazę przepisów prawa materialnego, a to art. 284 § 1 k.k. i art. 46 § 1 k.k. poprzez ich błędne zastosowanie, błędy w ustaleniach faktycznych Sądu, które mogły mieć wpływ na treść orzeczenia oraz obrazę szeregu przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść orzeczenia, a które to zarzuty szczegółowo zostały opisane w treści apelacji. Obrońca w apelacji wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez uniewinnienie oskarżonej w całości od zarzucanych czynów oraz o oddalenie wniosku o naprawienie szkody w całości.

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 18 czerwca 2021 r., sygn. akt X Ka (...), uznając że czyn M. K. wypełnia znamiona wykroczenia z art. 119 § 1 k.w., zaskarżony wyrok uchylił i na podstawie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.s.w. w zw. z art. 45 § 1 k.w. umorzył postępowanie wobec oskarżonej.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniósł Prokurator Generalny, który zaskarżając go w całości na niekorzyść M. K., zarzucił:

„rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 7 k.p.k. w zw. z art. 8 k.p.s.w., art. 410 k.p.k. w zw. z art. 82 § 1 k.p.s.w. oraz art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 109 § 2 k.p.s.w. w zw. z art. 107 § 3 k.p.s.w., polegające na zaniechaniu dokonania przez Sąd odwoławczy szczegółowej i kompleksowej analizy oraz oceny całokształtu ujawnionego w toku rozprawy głównej materiału dowodowego, w następstwie czego doszło do przyjęcia z rażącą obrazą prawa materialnego,

że zachowanie M. K. - z uwagi na wartość przywłaszczonego mienia - stanowi wykroczenie z art. 119 § 1 k.w. w sytuacji, gdy prawidłowa ocena dowodów przekonuje, iż wyczerpywało ono znamiona przestępstwa z art. 284 § 1 k.k., jak słusznie przyjął Sąd *meriti*”,

oraz wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w W. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego jako zasadna w stopniu oczywistym podlegała uwzględnieniu na posiedzeniu bez udziału stron (art. 535 § 5 k.p.k.).

Trafnie spostrzegł skarżący, że istotą problemu w przedmiotowej sprawie jest sposób ustalenia wartości cudzej rzeczy ruchomej warunkującej realizację czynu zabronionego opisanego w art. 284 § 1 k.k. Sąd odwoławczy przyjął, że dla kwestii spełnienia tego znamienia relewantna jest wartość, za jaką faktycznie nabyto rzecz; z kolei skarżący podniósł w kasacji, że w takim przypadku należy przyjmować rzeczywistą wartość rynkową rzeczy.

Zasadne jest stanowisko, zgodnie z którym wartość cudzej rzeczy ruchomej w rozumieniu art. 284 § 1 k.k. ustala się posiłkując się wartością rynkową tej rzeczy.

W pierwszej kolejności należy stwierdzić, że wartość mienia będącego przedmiotem przywłaszczenia stanowi kategorię obiektywną; tym samym stosunek do niej pokrzywdzonego nie decyduje o realizacji znamion określonego typu czynu zabronionego (zob. analogicznie co do zaboru mienia wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 22 kwietnia 2004 r., sygn. akt II AKa 98/04, Lex nr 150735).

Po drugie konieczne jest dostrzeżenie, że wspomniana „obiektywność” odnosi się do „wartości” cudzej rzeczy ruchomej, a nie do „szkody”. Ustawodawca przyjmując konstrukcję typu przepołowionego przywłaszczenia rzeczy ruchomej określił jako wykroczenie „przywłaszczenie sobie rzeczy ruchomej, jeżeli jej wartość nie przekracza 500 złotych (art. 119 § 1 k.w.). Stąd, *a contrario*, przywłaszczenie, o którym mowa w art. 284 § 1 k.k., dotyczy takich rzeczy ruchomych, których to wartość (nie szkoda) wynosi więcej niż 500 złotych. Gdyby realizacja znamion przywłaszczenia zależała od faktycznej wartości, za jaką nabyto rzecz, ustawodawca odwołałby się do pojęcia „szkody” tak, jak uczynił to m.in. w art. 296 § 1 k.k., art. 296a § 4 k.k., art. 303 § 1 k.k. Warto zauważyć, że również art. 115 § 5

k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. definiuje i odwołuje się do mienia znacznej wartości, a nie do szkody znacznej wartości, znacznej szkody (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 16 listopada 2017 r., sygn. akt II Aka 87/17, Lex nr 2418146).

Dla realizacji znamion art. 284 § 1 k.k. kluczowa jest zatem wartość rynkowa rzeczy ruchomej w czasie popełnienia czynu zabronionego. Za takim ujęciem – poza powyższymi racjami – przemawiają także zasygnalizowane przez skarżącego argumenty słusznościowe odnoszące się do specyfiki przywłaszczenia urządzeń elektronicznych, w szczególności telefonów komórkowych. W doktrynie zauważono zresztą, że skoro „w praktyce nabywcy telefonów komórkowych uiszczają w chwili zakupu telefonu u operatora sieci komórkowej kwotę znacznie odbiegającą od wartości rynkowej nabywanego aparatu” to „dla jej ustalenia nie mają natomiast znaczenia zyski (przychody) uzyskiwane przez operatora, nie stanowią one bowiem miernika wartości skradzionego aparatu” (zob. M. Dąbrowska-Kardas, P. Kardas, w: W. Wróbel (red.), A. Zoll (red.), *Kodeks karny. Część szczególna. Tom III. Komentarz do art. 278-363 k.k.*, Warszawa 2022, teza 80 do art. 278). Niesłuszne byłoby uznanie, że w zależności od okoliczności sprzedaży ta sama rzecz ruchoma w tym samym czasie stanowi podstawę przypisania przestępstwa albo wykroczenia.

Uznanie zarzutu skarżącego jako oczywiście zasadnego skutkowało koniecznością uchylecia zaskarżonego orzeczenia sądu odwoławczego oraz przekazania sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania z uwzględnieniem zawartych zapatrywań prawnych.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak we wstępie.